

**Дистанційне завдання
на 2-й період карантину
з предмету “Історія середніх віків (XII – XV ст.)”
для студентів 2-го курсу історичного факультету
денної форми навчання**

Лекційний матеріал (самостійне опрацювання тем):

Підручник - *Войтович Л., Козак Н., Овсінський Ю., Чорний М.* *Medium aevum: Середні віки* / За ред. Л.В. Войтовича. – Львів: “Тріада Плюс”, 2010. – 502 с.

Тем:

- 1) Німеччина у XII-XV ст.. (Частина друга. Розділ 6. - С. 290-312);
- 2) Італія у XII-XV ст.. (Частина друга. Розділ 7. - С. 313-334);
- 3) Піренейські держави у XII-XV ст. (Частина друга. Розділ 8. - С. 335-348);
- 4) Скандинавські країни у XII-XV ст. (Частина друга. Розділ 9. – С. 349-357);
- 5) Церква у XI-XV ст. (Частина друга. Розділ 10. – С. 358-370);
- 6) Військова справа у середні віки (Частина друга. Розділ 11. – С. 371-398);
- 7) Середньовічна культура XII-XV ст. (Частина друга. Розділ 12. – С. 399-437).

Допоміжний список джерел та літератури – С. 465-499.

**Практичні (семінарські) заняття (самостійне конспективне
опрацювання тем):**

Тема № 11

НІМЕЧЧИНА У XII–XV ст.

Заняття 1.

- 1. Регіональні особливості Священної Римської імперії.**
- 2. Гогенштауфени: внутрішня та зовнішня політика.**
- 3. Швейцарський союз: виникнення та становлення.**

Заняття 2.

- 1. Економічний розвиток німецьких земель у XII-XV ст.. Союзи німецьких міст. Ганза.**
- 2. Тевтонський орден: структура та політична діяльність.**

3. Від Люксембургів до Габсбургів. „Золота булла” (1356 р.) та її історичне значення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Джерела:

1. «Великая хроника» о Польше, Руси и их соседях XI-XIII вв. — Москва, 1987. — 260 с.
2. Восточная Пруссия (с древнейших времен до конца Второй мировой войны): Ист. очерки. Документы. Материалы / Авт. кол.: В. И. Гальцов, В. С. Исупов, В. И. Кулаков и др. - Калининград, 1996. - 538 с.
3. Генрих Латвийский Хроника Ливонии / Введ., пер. и коммент. С.А. Аннинского. Москва-Ленинград, 1938. – 608 с.
4. Герман фон Вартберг. Ливонская хроника. / Под. ред. Чешихин-Вертинский. – Рига, 1876.- 226 с.
5. Западные источники: “Хроника Тевтонского ордена”. / Бегунов Ю.К., Клейненберг И.Э., Шаскольский И.П. Письменные источники о Ледовом побоище. // www.narod.ru/
6. Масан О. Крістбурзький договір 1249 р. (Переклад і коментар) // Питання стародавньої і середньовічної історії, археології й етнології. (Збір. наук. статей). – Чернівці, 1999. - Т. 2. - С. 74-85.
7. Пётр из Дусбурга. Хроника земли Прусской / Подгот., пер. с лат. В. И. Матузовой; ИРИ РАН. - Москва, 1997. - 384 с.

Література:

Союзи німецьких міст. Ганза.

8. *Дживелегов А. К.* Торговля на Западе в средние века (XIII-XV вв.) // Арабески истории: Альманах. - М., 1996. Вып. 5-6. Каспийский транзит: В 2 т. Т. 1. С. 210-256.
9. *Ивонин Ю.Е.* Религиозно-политические аспекты отношений между Священной Римской империей и территориальными государствами германии в XVI-XVIII вв. // Религия и политика в Европе XVI-XX вв. / Смол. гос. пед. ун-т. - Смоленск, 1998. С.7-21.
10. *Немилов А. Н.* Патрициат Нюрнберга в XIV-начале XVI в. // Феодалы в городе: Запад и Русь / Под ред. А. А. Сванидзе; РАН. ИВИ. - М., 1996. С. 79-84.
11. *Никулина Т.С.* Проблема патрициата ганзейских городов Германии в немецкой историографии // Вопр. историогр. внутр. и внешней политики заруб. стран: Межвуз. сб. науч. тр. – Самара, 1991. С.3-29.
12. *Никулина Т.С.* Любекское восстание 1380-1384 годов, его предыстория и результаты // СВ. 1992. Вып. 55. С. 128-148.

13. *Подоляк Н.Г.* Социально-политическая борьба в городах вендской Ганзы в XV в. // СВ. 1992. Вып. 55. С. 149-167.
14. *Подоляк Н.* Ганза: світ торгівлі і політики в XII – XVII століттях / НАН України; Ін-т укр. археогр. і джерелозн. ім. М.С.Грушевського. – К., 1998. 202 с. (Бібліогр. С. 179-200).
15. *Прокопьев А.А.* Магдебург, “Саксонская треть” и Ганза во второй половине XV – начале XVI вв. // СВ. 1992. Вып. 55. С. 168-184.
16. *Прокопьев В.П.* Государство и армия в истории Германии X-XX вв. - Калининград, 1998. 548 с.
17. *Рогачевский А. Л.* Правосознание немецкого бюргерства XIII-XVII веков: (На материалах памятников Магдебургского городского права и связанных с ними источников): Автореф. дис... . канд. юрид. наук: 12. 00. 01 / С-Пб. гос. ун-т. - С-Пб., 1994. 23 с.
18. *Рогачевский А.Л.* Правосознание немецкого бюргерства XIII – XVII вв. – С-Пб: Наука, 1995. 335 с.
19. *Силкин Б.* Ганза: древний «общий рынок» Европы // Знание сила. 1998. № 1. С.102-111.
20. Средневековый город: Межвуз. науч. сб. Вып.12. - Саратов, 1998. (Зі змісту: *Подоляк Н.Г.* Объединение вендских городов и их роль в Ганзе. С.78-86; *Ермолаев В.А.* Город и церковь в средневековой Германии XIV-XVI веков (Борьба экономических интересов). С.123-138).
21. Средневековый город: Межвуз. науч. сб. Вып.13. - Саратов, 1998. (Зі змісту: *Негуляева Т.М.* Зарождение правосознания и чувства личности у средневекового бюргерства (По материалам городских хартий XII-XIII вв.) С.26-36; *Солодкова Л.И.* К вопросу о поземельных отношениях в средневековом Кельне XII-XIII вв. С.36-47; *Подоляк Н.Г.* Создание ганзейских контор и расширение их торговой сети в XII-XIII веках. С.48-58; *Никулина Т.С.* Социально-корпоративный строй ганзейского Любека: патрициат в XIV веке. С.58-67).
22. *Сухоруков С.Р.* Тысячелетняя история российско-германских связей в интерпретации Гельмута Вольфганга Кана // Россия и Германия. Вып.1 / Отв. ред. и предисл. Б.М. Туполев; Ран. ИВИ. - М., 1998. С.367-380.
23. *Хаммель-Кизов Р.* [Німеччина] Новгород и Любек: Структура поселений двух торговых городов в сравнительном анализе // Новгород и Новгородская земля. История. - Новгород, 1994. Вып.8. С. 234-240. [XII-XIV ст.].
24. *Шиллинг Х.* [Німеччина]. Город в начале Нового времени: (Германия XVI-XVIII вв.) / Пер. О. Соболевой // Новейшие подходы к изучению истории в современной зарубежной историографии: Материалы междунар. семинаров в Ярославле. / Яросл. гос. пед. ун-т им. К. Д. Ушинского. - Ярославль, 1997. С. 94-139.
25. *Шиндлинг А., Циглер В.* Кайзеры: Священная Римская империя, Австрия, Германия / Пер. с нем. Е. С. Самойловича. - Ростов н / Д.: Феникс, 1997. 640 с.

Тевтонський орден.

1. Всемирная история: в 24-х т. - Москва, 1996. - Т. 8. Крестоносцы и монголы. - 528 с.
2. Гейсман. Краткий курс истории военного искусства. – Санкт-Петербург, 1907. – 221 с.
3. Грацианский Н. Немецкая агрессия в Прибалтике в XIII-XV веках // Историк-марксист. 1938. – Кн. 6 (70). - С. 87 – 111.
4. Грацианский Н. Борьба славян и народов Прибалтики с немецкой агрессией в средние века. – Москва, 1943. – 154 с.
5. Греков И.Б. Очерк по истории международных отношений Восточной Европы XIV-XVI вв. – Москва, 1963. – 364 с.
6. Грушевський М. Історія України-Русі. – К., 1993. - Т. III. До року 1340. – 588 с.
7. Гудавичус Э. Крестовые войны в Прибалтике и Литва в XIII в., - Вильнюс, 1989. – 251 с.
8. Длугош Я. Грюнвальдская битва. - Москва-Ленинград, 1962. - 211 с.
9. Дундулис Б.И. Дипломатическая и вооруженная борьба Литвы против Тевтонского ордена и ее союз с гуситами в 1410-1422 гг. / Автореф. канд. дисс. – Вильнюс, 1955. – 15 с.
10. Жюгджа Ю. Борьба литовского народа с немецкими рыцарями в XIII-XV веках. // Исторический журнал. 1943. – Кн. 8-9. – С. 27-33.
11. Заборов М. А. Крестовые походы. - Москва, 1956. - С.179-242.
12. Зутис Я.Л. Грюнвальд – конец могущества Тевтонского ордена // Исторический журнал. 1941. – Кн. 9. – С. 74-80.
13. Караев Г.Н. Грюнвальдская битва 1410 г. - Москва, 1960. – 145 с.
14. Карамзин Г.Б. Битва при Грюнвальде. — Ленинград, 1961. -121 с.
15. Качанов Р.Ю. Орденские города Пруссии. Проблемные вопросы классификации // Калининградские архивы: Материалы и исследования: Науч. сб. - Калининград, 1998. - Вып.1. - С.136-143.
16. Кирпичников А.Н. Александр Невский: между Западом и Востоком // ВИ. 1996. № 11-12. - С. 115-118.
17. Кирсанова Т.И. Социально-экономическое положение Тевтонского ордена второй половины XIV – первой половины XV вв. / Канд. дисс. – Москва, 1966. – 314 с.
18. Князький И.О. Рыцари-тевтоны и половцы // Славяне и их соседи: Славяне и немцы: Средние века и раннее Новое время: Сб. тез. 16 конф. памяти В. Д. Королюка / Отв. ред. Г. Г. Литаврин; ИСБ РАН. - Москва, 1997. - С. 54-56.
19. Колесницкий Н. Ф. Об этническом и государственном развитии средневековой Германии в VI-XIV вв.// Средние века, 1963. № 23.- С. 15-26.
20. Королюк В.Д. “Дранг нах Остен“ и историческое развитие стран Центральной и Юго-Восточной Европы. - Москва, 1967.- 284 с.
21. Котляр М.Ф. Галицько-Волинське князівство у європейській політиці XIII ст. // Галицько-Волинська держава: передумови виникнення, історія,

- культура, традиції. Міжнародна наукова конференція. - Галич, 19-21 серпня 1993 р. - Тези доповідей і повідомлень. – Львів, 1993. - С. 11-13.
22. Котляр Н.Ф. Крестоносцы на Волыни (30-е годы XIII в.) // Восточная Европа в древности и средневековье: Древняя Русь в системе этнополитических и культурных связей: Чтения памяти чл.-кор. АН СССР В. Т. Пашуто. Москва, 18-20 апр. 1994 г.: Тез. докл. / РАН. ИРИ. - Москва, 1994. - С. 53-55.
23. Крикун М. Виникнення і розвиток середньовічних монархій // Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л.Зашкільняка. – Львів, 2001. – С. 93-104.
24. Куглер Б. История крестовых походов. / Пер с нем. - Ростов-на Дону, 1978. - 512 с.
25. Лавринович К.К. Орден крестоносцев в Пруссии. - Калининград, 1991. - 43 с.
26. Лесников М.П. Торговые сношения Великого Новгорода с Тевтонским орденом в конце XIV в. и в начале XV в. // Исторические записки. – Москва, 1952. – Т. 39. – С. 259-278.
27. Масан О. Особливості держави Німецького ордену в Пруссії // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. Історія. – Чернівці, 1996. - Вип. 6-7. - С. 192-205.
28. Матузова В.И. Идеино-теологическая основа «Хроники земли Прусской» Петра из Дусбурга // Древнейшие государства на территории СССР. Мат. и исслед. - 1982 г. — Москва, 1983. - С. 152-169.
29. Матузова В.И. Прусские нобили и Тевтонский орден (жалованные грамоты прусским нобилям и эпизоды «Хроники земли Прусской» Петра из Дусбурга) // Древнейшие государства на территории СССР. Мат. и исслед. - 1987 г. — Москва, 1988. — С. 281-286.
30. Матузова В.И. Русь в историографии Тевтонского ордена // Внешняя политика Древней Руси. — Юбилейные чтения, посвящ. 70-летию В.Т.Пашуто. — Москва, 1988. — С.43-44.
31. Матузова В.И. Кенигсберг в «Новой прусской хронике» Виганда Марбургского: (Пер. фрагментов хроники) // Восточная Европа в древности и средневековье: Спорные проблемы истории: Чтения памяти чл.-кор. АН СССР В.Т.Пашуто. Москва, 12-14 апр. 1993 г.: Тез. докл. / РАН. ИРИ. - Москва, 1993. - С. 106-109.
32. Матузова В.И. Тевтонский орден и Швеция (XIII-XV в.) // Средние века. 1997. - Вып. 60. - С. 222-228.
33. Матузова В.И. Древние пруссы глазами хрониста немецкого ордена (Об одном фрагменте «Хроники земли Прусской» Петра из Дусбурга) // Восточная Европа в древности и средневековье: X Чтения к 80-летию чл.-кор. АН СССР В.Т. Пашуто. Москва, 15-17 апр. 1998 г.: Материалы конф. / РАН. ИВИ. ИРИ. - Москва, 1998. - С.66-67.
34. Мугуревич Э. Учреждение и военная деятельность ордена меченосцев в Прибалтике (1202-1236) // Восточная Европа в древности и средневековье:

- Древняя Русь в системе этнополитических и культурных связей: Чтения памяти чл.-кор. АН СССР В. Т. Пашуто. Москва, 18-20 апр. 1994 г.: Тез. докл. / РАН ИРИ. - Москва, 1994. - С. 60-61.
35. Пашуто В.Т. Борьба народов Руси и Восточной Прибалтики с агрессией немецких, шведских и датских феодалов в XIII-XV веках // Вопросы истории -1969. - № 6. - С. 8-42
36. Печников Б. “Рыцари церкви”: кто они? Очерки об истории и современной деятельности католических орденов. – Москва, 1991. – 233 с.
37. Подоляк Н. Ганза: світ торгівлі і політики в XII – XVII століттях / НАН України; Ін-т української археографії і джерелознавства ім. М.С.Грушевського. – К., 1998. - 202 с. (Бібліогр. С. 179-200).
38. Пржездомский А.С. Тевтонский крест: Докум.-худож. повесть. - Калининград, 1998. - 255 с.
39. Прокопьев В.П. Государство и армия в истории Германии (X-XX вв.). - Калининград, 1998. - 548 с.
40. Рамм Б. Я. Папство и Русь в X-XV вв. – Москва-Ленинград, 1959. – 321 с.
41. Риер Г.Я. Кенигсберг XIII – начала XVI вв. – оплот агрессии немецкого рыцарства в Прибалтике. Канд. дисс. – Минск, 1953. – 286 с.
42. Тарле Е.В. Тевтонские рыцари и их “наследники” // Вестник АН СССР. 1942. № 4. – С. 89-95.
43. Хеш Э. Восточная политика Немецкого Ордена в XIII веке // Князь Александр Невский и его эпоха: Исследования и материалы. – Санкт-Петербург., 1995. - С.62-77.
44. Шаскольский И. Русь и Прибалтика в IX-XVII вв. - Москва, 1945.- 125 с.
45. Шаскольский И.П. Борьба Руси против крестоносной агрессии на берегах Балтики в XII-XIII вв. - Ленинград, 1978. – 185 с.
46. Bardach J. Krewa i Lublin. Z problemów unii polsko-litewskiej // Kwartalnik Historyczny. 1969. - R. 76. 0 Zesz 3. - S.23-75
47. Bardach J. O dawnej i niedawnej Litwie. - Poznań, 1988. - 675 s.
48. Bieniak J. Geneza procesu polsko-krzyżackiego z 1339 roku // Akta Universitatis Nicolai Kopernici w Toruniu. Nauki Humanistyczno-społeczne. - 1990. - Zesz. 204. - S. 23-50.
49. Boockmann H. Der Deutsche Orden. - Muenchen, 1981. – 286 s.
50. Czarciański I. Polityka Zakonu Krzyżackiego wobec korporacji religijnych i świeckich // Zakon Krzyżacki a społeczeństwo państwa w Prusach. - Roczniki Towarzystwa naukowego w Toruniu. - 1995. - Rocznik 86. - Zesz 3. - S. 110-122.
51. Dudo M. Studia nad początkami władztwa Zakonu Niemieckiego w Prusach (1226-1259). - Warszawa. 1992. - 408 s.
52. Kosman M. Na tropach bohaterów «Krzyżaków». - Warszawa, 1996. 180 s.
53. Tumler M. Der Deutsche Orden im Werden, Wachsen und Winken bis 1400. - Wien, 1955. - 245 s.
54. Włodarski B. Polska i Ruś (1194-1340). - Warszawa, 1966. - 326 s.
55. Wyrozumski J. Historia Polski do 1505 r. - Warszawa, 1973. - 627 s.

Тема № 12

ДЕРЖАВИ АПЕННІНСЬКОГО ПІВОСТРОВА У XII–XV ст.

Заняття 1.

1. Становище півдня Апеннінського півострова у XII–XIII ст.: Прихід династії Гогенштауфенів.

2. Олігархічні республіки Венеція та Генуя. Боротьба між ними за впливи в Середземномор'ї.

3. Папська область. Протистояння з імператорами Священної Римської імперії та подолання наслідків «Авіньйонського полонення».

Заняття 2.

1. Боротьба італійських міст за комунальну вольність. Пополанські республіки та трансформація їх у сеньйорії.

2. Політична боротьба гвельфів та гібеллінів та її наслідки.

3. Економічний розвиток італійських міст у XII–XV ст.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Джерела:

1. Виллани Дж. Новая Хроника, или История Флоренции / Пер., ст. и примеч. М. А. Юсима. - М.: Наука, 1997. 551 с., ил. (Серия: "Памятники ист. мысли").
2. Краснова И.А. Политическое устройство Флоренции в представлении Джироламо Савонаролы (по трактату «Управление Флоренцией») // СВ. 1994. Вып. 57. С. 137-157.
3. Нікколо Мак'явеллі. Флорентійські хроніки. Державець. – К.: Основи, 1998. 640 с.
4. Савонарола Дж. Об искусстве хорошо умирать: проповедь / Пер., вступ. ст. и коммент. архимандрита Амвросия (Погодина) // ЖМП. 1998. № 12. С.37-55.

Література:

5. Бокки Ф. [Італія]. Законодательные нормы по градоустройству итальянских коммун (XIII–XIV вв.) // Культура и общество Италии накануне Нового времени / РАН. - М., 1993. С. 16-27.
6. Виллари П. Джироламо Савонарола и его время: В 2 т. в 1 кн. / Пер. с итал. Д.Н. Бережкова. - М.: Ладомир, 1995. Т.1 XXX, 390 с., ил.; Т. 2. VIII, 487 с., ил. [Репр. відтв. вид. 1913 р.]

7. *Даркевич В.П.* Мир средневекового города: Западная Европа - Древняя Русь (XI-XIII вв.) // Наука в России. – М., 1998. № 6. С.86-93.
8. *Дживелегов А. К.* Торговля на Западе в средние века (XIII-XV вв.) // Арабские истории: Альманах. - М., 1996. Вып. 5-6. Каспийский транзит: В 2 т. Т. 1. С. 210-256.
9. *Дживелегов А.К.* Начало итальянского Возрождения. – М.: Республика, 1999. 212 с.
10. *Дорофеева М.М.* Город и эволюция феодальных поземельных отношений: (Кремона и Кремон. епископство в XIII в.): Автореф. дис... канд. ист. наук / Сарат. гос. ун-т им. Н.Г. Чернышевского. - Саратов, 1995. 19 с.
11. *Карпов С.П.* Итальянские морские республики и Южное Причерноморье в XIII-XV вв.: Проблемы торговли. - М.: Изд-во МГУ, 1990. 335 с.
12. *Карпов С.П.* Пути средневековых мореходов: Черноморская навигация Венецианской республики в XIII-XV вв. - М.: Вост. литература, 1994. 158 с.
13. *Котельникова Л.А.* Феодализм и город в Италии в XIII-XV вв. – М.: Наука, 1987. // СВ. 1990. Вып. 53. С. 239-243.
14. *Краснова И.А.* Город Флоренция в сознании Джироламо Савонаролы: идеал и действительность // Возрождение: гуманизм, образование, искусство: Межвуз. сб. науч. тр. / Иван. гос. ун-т. - Иваново, 1994. С. 48-60.
15. *Краснова И.А.* Деловые люди Флоренции XIV-XV вв. – Москва - Ставрополь, 1995. Ч. 1. 107 с.
16. *Краснова И.А.* Политическое устройство Флоренции в представлении Джироламо Савонаролы (по трактату «Управление Флоренцией») // СВ. 1994. Вып. 57. С. 137-157.
17. *Краснова И.А.* Суждения о бедности и благотворительности в купеческой среде Флоренции XIV-XV вв. // СВ. 1997. Вып. 59. С. 3-21.
18. *Краснова И.А., Миргородская И.И.* Идеи мира в сознании флорентийского пополанства XIV-XV вв. // Проблемы войны и мира в истории. - Ставрополь, 1993. С. 28-41.
19. *Петров А.М.* Несбывшаяся империя морей // Московское востоковедение. - М., 1997. С. 237-254. (Зі змісту: Про погляди Петрарки на Італію як світову морську державу).
20. *Ролова А. Д.* Итальянский купец и его торгово-банковская деятельность в XIII-XV вв. // СВ. 1994. Вып. 57. С. 62-74.
21. *Ролова А.Д.* Социальная история Флоренции XIV-XV вв. в западной историографии 70-80-х годов // Традиции и новации в изучении западноевропейского феодализма: Памяти Д.М. Петрушевского и А.И. Неусыхина: Сб. ст. / РАН. ИВИ. - М., 1995. С.259-271.
22. *Сванидзе А.* Средневековый коммунализм: истоки гражданского общества в Европе // Европейский альманах: История. Традиции. Культура. / РАН. ИВИ. Центр по изуч. европ. цивилизации. - М., 1994. С. 89-102.
23. *Сванидзе А.А.* О феномене средневекового урбанизма: Заметки в связи с конференцией // СВ. 1995. Вып. 58. С. 88-94.

24. *Сванидзе А.А.* Средневековый город: вертикаль прогресса // Знание сила. 1995. № 1. С. 52-66.
25. *Сванидзе А.А.* Средневековый коммунизм как общественный феномен и историческая проблема // СВ. 1993. Вып. 56. С. 5-32.
26. *Селунская Н. А.* Влияние римской аристократии в городе и округе (XIII-XIV вв.) // *Феодалы в городе: Запад и Русь / Под ред. А. А. Сванидзе; РАН. ИВИ. - М., 1996. С. 43-49.*
27. *Селунская Н. А.* Сеньориальный нобилитет и замковая община (Римская Провинция, XIII-XIV вв.) // СВ. 1997. Вып. 59. С. 77-88.
28. Средневековый город: Межвуз. науч. сб. Вып.12. - Саратов, 1998. (Зі змісту: *Селунская Н.А.* Городские коммуны - сеньоры замков (По материалам статутів римської провінції XIII-XIV століть). С.57-68; *Скалфати С.П.* [Італія] К истории ремесленных цехов в итальянских городах XIII-XIV століть / Пер. с нем. А.Н. Галямичева. С.147-153).
29. Средневековый город: Межвуз. науч. сб. Вып.13. - Саратов, 1998. (Зі змісту: *Эльфонд И.Я.* Политическая борьба во Флоренции XIV століття в трактовке Л. Бруни Аретино. С.109-121; *Краснова И.А.* Савонарола и экономические проблемы Флоренции. С.134-147).
30. *Уйтвен Р. ван* [Бельгія] Несколько заметок об урбанизации традиционных обществ // СВ. 1992. Вып. 55. С. 121-127.
31. *Хряков А.В.* Происхождение средневекового города: Развитие отечественной медиевистики в свете одной проблемы // *Ист. ежегодник / Омский гос. ун-т. - Омск, 1998. С.76-83.*
32. *Чернецкая Т.С.* Особенности социальной структуры Вероны XIII в. // *Проблемы социально-политической истории зарубежных стран: Межвуз. сб. науч. тр. / Сыктыв. гос. ун-т. - Сыктывкар, 1996. С. 23-32.*
33. *Ястребицкая А.П.* Европейский город: (Средние века, раннее новое время): Введение в современную урбанистику / Отв. ред. В.Л. Янин; РАН. ИНИОН. - М., 1993. 272 с.

Тема № 13

ДЕРЖАВИ ПІРЕНЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВА У XII–XV ст.

Заняття 1.

1. Мусульманський світ Піренейського півострова у XII-XV ст.: суспільство, економіка, культура.

2. Становище християнських держав півночі Піренейського півострова у XII-XIII ст.: суспільно-правовий аспект. Королівська влада та міста.

3. Успіхи Реконкісти у XII-XIII ст. та причини її призупинення. Битва при Лас-Навас-де-Толоса (1212 р.) та її історичне значення.

Заняття 2.

1. Фердинанд Арагонський та Ізабелла Кастильська - «Католицька королівська пара». Арагон та Кастилія на шляху до об'єднання Іспанії (до 1479 р.).

2. Падіння Гранадського емірату і завершення Реконквісти (1492 р.).

3. Діяльність Іспанської інквізиції. Томас Торквемада – великий інквізитор.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. *Автономов А.С., Савин В.А.* История государства и права стран Пиренейского полуострова. – Москва, 1986.
2. *Альтамира-и-Кревеа Р.* История Испании: в 2 т. – Москва, 1951. Т. 1.
3. *Альтамира–и–Кревеа Р.* История средневековой Испании. – Санкт Петербург, 2003.
4. *Арский И.В.* Очерки по истории Каталонии до соединения ее с Арагоном (VIII–XII вв.) – Ленинград, 1941.
5. *Бартольд В.В.* Сочинения: В 9-ти т. – Москва, 1966. – Т. 6. Работы по истории ислама и арабского халифата.
6. *Варьяш О.И.* Два очерка о Реконкисте: 1. Португальская Реконкиста XI–XII вв. в восприятии современников. 2. Мусульманское население монастырской деревни (По генеалогии мавров монастыря Собрадо, XII в.) // Средние Века. 1997. Вып. 59. – С. 116–129.
7. *Варьяш О.И.* История мусульманского населения средневековой Испании в исследованиях последних лет // Средние Века. 1997. Вып. 59. – С. 301–309.
8. Войны и сражения средневековья. 500–1500 гг. / Авт кол.: Бенет М., Брэдбери Дж., Де-Фрай К. и др.; Пер. с англ. А.Колина. – Москва, 2006. – 264 с.
9. *Грюненбаум Г.Е.* Классический ислам. Очерк истории (600–1258). / Пер. с англ. – Москва, 1988.
10. *Заходер Б.Н.* История восточного средневековья. – Москва, 1944.
11. Испанские короли / Пер. с нем. С. Прилипского. – Ростов на Дону, 1998.
12. *Колесницкий В.Ф.* Феодалное государство (VI–XV вв.) – Москва, 1967.
13. *Контамин Ф.* Война в средние века. / Пер с фран. Ю.П. Малинина, А.Ю. Карачинского, М.Ю. Некрасова. Под ред.

- М.Ю. Малинина. – Санкт Петербург, 2001. – С. 67–71 [підрозділ “Іберійський мир и Реконкіста”].
14. *Корсунський А.Р.* История Испании IX–XIII вв. – Москва, 1976.
 15. *Крачковський І.Ю.* Арабська культура в Іспанії. – Москва–Ленінград, 1937.
 16. *Крымський А.Е.* История арабов, их халифат, их дальнейшие судьбы и краткий очерк арабской литературы. – Москва, 1903.
 17. *Ланда Р.Г.* Взаимодействие цивилизаций на Иберийском полуострове в VIII–XVII вв. (этнические и религиозные аспекты) // Восток. 1997. № 1. – С. 16–27.
 18. *Леви-Провансаль Е.* Арабская культура в Испании / Пер с фран. М.А. Иванова. – Москва, 1967.
 19. *Менендес Пидаль Р.* Сид Кампеадор. / Пер. с исп. М.Ю. Некрасова. – Санкт Петербург, 2004.
 20. *Минаков С.Т.* Проблема возникновения и развития леонор-кастильского города в аспекте испано-французских отношений XI–XII вв. // Феодалный город. – Брянск, 1993. Вып. 2. – С. 21–33.
 21. Мусульманский мир. 950–1150. / Под ред. В.В. Наумкина и М.Б. Пиотровского. – Москва, 1981.
 22. *Пискорський В.К.* История Испании и Португалии. – Санкт Петербург, 1909. – 461 с.
 23. *Рубель В.А.* Історія середньовічного Сходу. – К., 2002.
 24. *Уотт У.М.* Влияние ислама на средневековую Европу. – Москва, 1976.
 25. *Уотт У.М., Хакиа П.* Мусульманская Испания. – Москва, 1976.
 26. *Фильштинський І.М., Шидфар Б.Я.* Очерк арабо–мусульманской культуры (VII–XII вв.). – Москва, 1971. – 257 с.
 27. *Valdevellano L.G. de,* Historia de Espana.– Madrid, 1963. – Bd. 1.
 28. *Valdeavillano L.G. de,* Curso de Historia de las Instituciones espanolas. –Madrid, 1977.

Діяльність інквізиції на Піренейському півострові.

29. *Арнаутова Ю. Е.* Колдовство и колдовские болезни в средние века // ВИ. 1994. № 1. С. 158-162.
30. *Арнаутова Ю.Е.* Чудесные исцеления святыми и «народная религиозность» в средние века // Одиссей. Человек в истории. 1995. Представления о власти / РАН. ИВИ. - Москва, 1995. С. 151-169.
31. *Арну А.* [Франція] История инквизиции / Пер. с фр. Н.П. Мартыновой, Е.В. Голубева. – Санкт-Петербург.: Евразия, 1995. 318 с., ил.
32. *Бедуэлл Г.* История церкви / Пер. с фр. - Москва: Христианская Россия, 1996. 299 с.

33. *Бобров И.В.* Представления евреев средневековой Европы о христианстве // Вестн. Тюмен. гос. ун-та. История. - Тюмень, 1998. Вып.1. С.127-138.
34. Будда. Конфуций. Савонарола. Торквемада. Лойола. – С-Пб.: «Ллио Редактор», 1998. 400 с. (Серия: “ЖЗЛ. Биогр. б-ка Ф. Павленкова”).
35. *Гергей Е.* [Угорщина] История папства [VII-XX ст.] / Пер. с венг. О.В. Громова. - Москва: Республика, 1996. 463 с.
36. Григорий VII. Торквемада. Савонарола. Лойола. Аввакум: Биогр. повествование / Сост., общ. ред. и послесл. Н.Ф. Болдырева. - Челябинск: Урал, 1995. 493 с. (Серия: “ЖЗЛ. Биогр. б-ка Ф.П. Павленкова”; Т. 5).
37. *Дозорцев П.Н.* Генезис отношений государства и церкви (Ист.-библиогр. аспект) / Под. ред. Ю.А. Дмитриева. - Москва: Манускрипт, 1998. 93 с.
38. *Драгоманов М.П.* Боротьба за духовну владу і свободу совісті в XVI – XVII ст. // Драгоманов М.П. Вибране. – К.: Наукова думка, 1991. С. 84-175.
39. *Задворный В.Л.* История римских пап: В 2 т. – Москва, 1995-1997. Т. 1-2.
40. Испанские короли / Пер. с нем. С. Прилипского. - Ростов н / Д.: Феникс, 1998. 512 с.
41. История инквизиции: В 3 т. / Вступ. ст. А. Вашестова, М. Киреевой. - М.: Науч. изд. центр «Ладомир», 1994. (Зміст: Т. 1-2: *Ли Г.Ч.* [Франція] История инквизиции в средние века: Пер. с фр. Т. 1. XXX, XVI, 559 с.: ил.; Т. 2. 598 с.: ил. (Репр. воспроизв. изд. Ф.А. Ефрон И.А. Брокгауз, 1911-1912 гг.); Т. 3.: *Лозинский С.Г.* История инквизиции в Испании. III, 507 с. (Репр. воспроизв. изд. Ф.А. Эфрон И.А. Брокгауз, 1914)).
42. *Кавендиш Р.* [Великобританія] Магия Запада / Пер. с англ. - Москва: Т-во «Клышников Комаров и К», 1994. 176 с.
43. *Ковальский Я.В.* [Польша] Папы и папство: Биогр. словарь / Пер. с пол. - Москва, Политиздат, 1991. 236 с.
44. *Лейан. Б.* [Великобританія] Колдуны и ведьмы / Пер. с англ. Я. Видрак; Ред. И. Шурыгина. - Москва: Терра, 1996. 141 с., ил. ([Серия: “Зачарованный мир”] Зі змісту: Про легенди і повір’я, пов’язані з чаклунами й відьмами, в популярному переказі).
45. *Лінч Дж.* Середньовічна церква: Коротка історія. – К.: Основи, 1994.
46. *Льоренте.* История испанской инквизиции. – Москва: Ладомир, 1999. 1424 с.
47. *Смирнов В.Ф.* Скорбные истории монархов Европы: (Монархи Испании. Французские монархи. Монархи Англии и Шотландии). - Москва, 1998. 120 с.

Приготування до письмових модулів №1 та №2 за темами:

1) „Міста і міська цивілізація” та „Хрестові походи”.

2) „Франція у XII-XV ст.”, „Англія у XII-XV ст” та „Столітня війна”.

(Орієнтовно по завершенні карантину)

Лектор курсу – к.і.н., доц.. Овсінський Ю.В.